

TEKSTIL MED HISTORIE: En duk fra Mona Hommelands mors tid var utgangspunktet. Nå er den blitt skjorte til Monas datters festdrakt. Bakpå et erme er det visstnok spor etter kaffeskjolder, men de er knapt synlige og egentlig bare litt koselige, synes familien.

FOTO: METTE ESTEP / NTB

UNIKE FESTDRAKTER: Med restematerialer og tekstiler fra puter, møbler og avlagte klær blir Mona Hommelands festdrakter aldri like hverandre.

FOTO: PRIVAT

BLOMSTRENDE FANTASI: En gjenbruksrose pryder ryggen på denne festdrakten fra Mona Hommelands tid.

FOTO: PRIVAT

MOSTERSTRIKK: Mona Hommelands merker klærne hun skaper med navnet på instagramkontoen, men understreker at det kun er en hobby. Denne festdrakten solgte hun og sendte til Tromsø.

FOTO: PRIVAT

Ny 17. mai-trend: Fa

I januar kom datteren til Mona Hommelands tid med bilder av festdrakter satt sammen av gjenbruksmaterialer og sa «sånn vil jeg gjøre». Deretter tok det litt av.

METTE ESTEP / NTB

Det var dette man gjorde før i tiden, satte sammen bunader til hverdags og fest av det man hadde tilgjengelig i lokalmiljøet, og brukte de fineste materialene til festantrekket, sier Mona Hommelands tid.

Fantasibunaderkaller hun kreasjonene sine. På bare tre måneder har det blitt fem slike festdrakter og 11 tilhørende skjorter. Og nå er hun allerede i gang med drakt nummer seks og sju.

Monsen er klar over at antrekkene ikke kvalifiserer til å kalles bunad, selv om ordet «bunad» ikke er beskyttet.

- Når man setter sammen et antrekk av gjenbruksmaterialer, kan mange av de faste bunadselementene bli utfordret. Kanskje med stoffer og stil fra flere steder. Når det er sagt, så har jeg ikke fått negative tilbakemeldinger. Bunadspolitiet er en utdøende art, sier hun.

En drakt for alle

Konservator Trine Eriksen ved Stavanger Museum (MUST) har intervjuet folk fra inn- og utland om deres forhold til bunad. Hun fant at det er mange, særlig på 17. mai, som ønsker å være en del av bunadstradisjonen, men som av en eller annen grunn ikke føler at en klassisk

kvinne- eller mannsbunad fra ett bestemt sted i Norge passer for dem.

- Mange nevner «bunadspolitiet», sier Eriksen, som da har fulgt opp med spørsmål om hvem bunadspolitiet egentlig er.

- Inntrykket er at de er folk i gata, personer som har sterke meninger om bunad og bruk, spesielt på 17. mai. Flere av mine kilder uttrykker at det ikke er så lett å bryte med menigmanns mening, sier Eriksen.

Hun har likevel inntrykk av at samfunnet er rausere nå enn før.

- Folk ønsker at bunaden skal være for alle og ikke framstå så uniformert som den har vært.

Endelig glede seg

- Jeg ønsker meg en festdrakt, og for første gang gleder jeg meg veldig til 17. mai. Nå har jeg noe fint å ha på meg, sier Amila (37) fra Bosnia.

I Mona Hommelands hage

prøver hun for første gang festdrakten sin. Belte, livvidde, forkle, knapper og vest skal tilpasses. Monsen visste hva Amilas yndlingsfarge er, og fant blant annet en rosa damaskduk som ble til skjorte, og et miniskjørt som ble vest.

- Så fint alt blir, sier Amila når hun får på den brukte sølven og drakten som er nennsomt tilpasset akkurat henne.

Egentlig skulle Monsen bare sy én festdrakt til datteren Sanne i februar. De to handlet materialer på Fretex, fant fram noen nedarvede skatter og komponerte et uttrykk de likte.

- Det var så inspirerende og kjekt. Det endte med at jeg sydde den på én helg da det var skikkelig drittvær, sier 47-åringen.

Populært

Monsen har strikket, sydd og brodert hele livet, også til flere «ekte» bunader. Med teknikkene inne var det bare gøy å børste støv av symaskinen. Hun hentet